

Sygn. akt II AKz 458/22

# POSTANOWIENIE

Dnia 13 lipca 2022 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Tomasz Grebla

Sędziowie: SSA Tomasz Szymański

SSO Robert Pelewicz (del. spr.)

Protokolant: Luiza Borończyk-Saczka

przy udziale Prokuratora Prokuratury Regionalnej w Krakowie Ewy Rogali

po rozpoznaniu w sprawie

R. O., s. J.

oskarżonego z art. 156 § 3 k.k. i inne

zażalenia wniesionego przez obrońcę oskarżonego

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie

z dnia 22 czerwca 2022 roku, sygn. akt VI K 88/22

o przedłużeniu stosowania tymczasowego aresztowania

na podstawie art. 437 § 1 k.p.k. oraz art. 105 § 1 i 2 k.p.k.

## **postanawia**

1. z urzędu sprostować oczywistą omyłkę pisarską w sygnaturze zaskarżonego postanowienia poprzez zastąpienie sformułowania „Sygn. akt VI K 115/22” sformułowaniem „Sygn. akt VI K 88/22”;
2. utrzymać w mocy zaskarżone postanowienie.

# UZASADNIENIE

R. O. jest oskarżony o popełnienie przestępstw:

I. z art. 156 § 3 k.k.;

II. z art. 209 § 1 k.k.;

III. z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k.;

IV. z art. 209 § 1a k.k. w zw. z art. 209 § 1 k.k.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Chrzanowie z dnia 16 grudnia 2021 roku, sygn. akt II Kp 534/21, zastosowano wobec niego środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania na okres 3 miesięcy od dnia zatrzymania, do którego to doszło dnia 17 marca 2022 r. o godz. 4:40. Środek ten został następnie przedłużony postanowieniem

Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 18 maja 2022 roku, sygn. akt VI K 88/22, którym to przedłużono jego stosowanie do dnia 30 czerwca 2022 r. do godz. 4:40.

Sąd Okręgowy w Krakowie postanowieniem z dnia 22 czerwca 2022 roku, sygn. akt VI K 88/22, z urzędu przedłużył stosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania na okres dalszych 3 miesięcy, tj. do dnia 28 września 2022 r. do godz. 4:40. Uzasadniając swoje rozstrzygnięcie podniósł, że zachodzi uzasadniona obawa matactwa ze strony oskarżonego (z uwagi na doniesienia, że członkowie jego rodziny podejmowali próby wpływania na zeznania świadków), jak również obawa jego ucieczki lub ukrycia się (ze względu na fakt, iż oskarżony w przeszłości już ukrywał się przed wymiarem sprawiedliwości), zaś perspektywa wymierzenia mu surowej kary (w razie uznania jego winy) jawi się jako realna.

Na to postanowienie obrońca oskarżonego wniósł zażalenie, w którym zarzucił mu obrazę przepisów postępowania, która miała wpływ na treść tego postanowienia, a mianowicie:

1. obrazę art. 249 § 1 k.p.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie i przyjęcie, że prawidłowy tok postępowania w niniejszej sprawie wymaga dalszego stosowania wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, podczas gdy oskarżony złożył już w sprawie wyjaśnienia, a Sąd Okręgowy ocenił jego obecność na pozostałych rozprawach za nieobowiązkową, a co więcej oskarżony niezależnie od stosowania tymczasowego aresztowania i tak przebywa obecnie w zakładzie karnym odbywając karę zastępczą pozbawienia wolności, co uniemożliwia mu podejmowanie jakichkolwiek działań obstrukcyjnych, jak też prób matactwa;

2. obrazę art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k. poprzez zaniechanie obowiązku rozważenia przez Sąd w treści orzeczenia o zastosowaniu tymczasowego aresztowania, czy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego konieczne jest stosowanie tego środka zapobiegawczego, w szczególności w sytuacji, gdy:

-.

- oskarżony i tak odbywa obecnie karę pozbawienia wolności, przy jednoczesnym błędnym przyjęciu przez Sąd, jakoby bez dalszego stosowania środka w postaci tymczasowego aresztowania oskarżony miał mieć możliwość wcześniejszego opuszczenia zakładu karnego dzięki instytucjom prawa karnego wykonawczego, podczas gdy oskarżony odbywa karę zastępczą pozbawienia wolności w miejsce kary ograniczenia wolności, co wyklucza możliwość skorzystania przez niego z dobrodziejstwa instytucji prawa karnego wykonawczego co do wcześniejszego opuszczenia zakładu karnego;
- dalsze stosowanie wobec oskarżonego tymczasowego aresztowania, w sytuacji, gdy równocześnie odbywa on karę pozbawienia wolności, ma tylko i wyłącznie ten skutek, że oskarżony w zakładzie karnym poddany jest większym rygorom (brak możliwości kontaktu z osobami najbliższymi, niemożność podjęcia pracy, etc.), podczas gdy nie ma to w chwili obecnej racjonalnego uzasadnienia i stanowi nadmierną uciążliwość wobec oskarżonego, niekonieczną ze względu na zabezpieczenie prawidłowego toku niniejszego postępowania;

2. obrazę art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k. poprzez nieuzasadnione przyjęcie, bez wskazania okoliczności, na których oparte jest to przekonanie, iż oskarżony mógłby w sposób niedozwolony wpływać na toczące się postępowanie podejmując próby matactwa procesowego, tj. bezkarnie wpływać na zeznania świadków, podczas gdy aktualna sytuacja faktyczna i procesowa oskarżonego, który nadal będzie pozostawał pozbawiony wolności, a nadto złożył już wyjaśnienia w sprawie, takiemu założeniu przeczy, nadto świadkowie zdarzenia zostali już przesłuchani przez organ prowadzący postępowanie przygotowawcze i w sytuacji jakichkolwiek rozbieżności w treści tych zeznań z zeznaniami składanymi przed Sądem będzie to okoliczność łatwa do weryfikacji oraz ustalenia przyczyny;

3. obrazę art. 258 § 1 pkt 1 i 2 oraz § 2 k.p.k. poprzez przyjęcie, iż przesłanki te mają zastosowanie w niniejszej sprawie w stosunku do oskarżonego, gdzie z uzasadnienia zaskarżonego orzeczenia wynika, iż istnienie tej przesłanki szczególnej stosowania tymczasowego aresztowania Sąd Okręgowy wywodzi z faktu zagrożenia surową karą – a więc stwierdzenie wystąpienia okoliczności określonych w art. 258 § 2 k.p.k. ma implikować obawę ucieczki lub ukrycia się oskarżonego z art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k., gdzie wskazać należy, że oskarżony de facto aż do momentu wydania wyroku w

niniejszej sprawie, a najprawdopodobniej nawet do jego uprawomocnienia się, będzie przebywał w zakładzie karnym, co wyklucza możliwość jego ukrycia się lub ucieczki.

Na tej podstawie wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i niestosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania, ewentualnie o jego zmianę poprzez zastosowanie innych środków zapobiegawczych o charakterze wolnościowym, jako wystarczających dla zapewnienia dalszego prawidłowego toku postępowania, w szczególności w postaci zakazu opuszczania kraju połączonego z zatrzymaniem paszportu oraz zakazu kontaktowania się ze wskazanymi osobami.

### **Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:**

Zażalenie obrońcy oskarżonego nie zasługuje na uwzględnienie.

W pierwszej kolejności podkreślić należy, że zarzucając Sądowi pierwszej instancji obrazę art. 249 § 1 k.p.k. skarżący podważa jedynie potrzebę stosowania wobec R. O. środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym w celu zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania, nie kwestionuje natomiast twierdzenia, iż zgromadzony w toku postępowania materiał dowodowy wskazuje na duże prawdopodobieństwo tego, że oskarżony dopuścił się zarzucanych mu przestępstw. Zakres zarzutu obrazy tego przepisu pozostaje w zgodzie ze stanowiskiem procesowym oskarżonego, który co do zasady przyznaje się do stawianych mu zarzutów, zaprzeczając im w takim tylko zakresie, w jakim oskarża się go o uderzenie pokrzywdzonego S. M. (t. IV, k. 543). Nie neguje on jednak twierdzenia, iż w wyniku jego działań pokrzywdzony upadł na ziemię i doznał urazu głowy, co w dalszej konsekwencji doprowadziło do jego zgonu (t. IV, k. 543v-544).

Braku potrzeby zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania poprzez dalsze stosowanie środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym obrońca oskarżonego upatruje przede wszystkim w tym, iż R. O. równolegle do tymczasowego aresztowania odbywa zastępczą karę pozbawienia wolności w innej sprawie. Nie sposób jednak zgodzić się ze skarżącym, iż okoliczność ta niweluje zagrożenia, jakie stwarza on dla niniejszego postępowania. Prawdą jest, że z uwagi na zastępczy charakter wykonywanej kary nie jest możliwe warunkowe przedterminowe zwolnienie R. O. z jej odbywania, nadal jednak możliwe jest zastosowanie wobec niego instytucji przerwy w wykonaniu kary (art. 153 § 1 i 2 k.k.w. w zw. z art. 242 § 3 k.k.w.), udzielenie mu – biorąc pod uwagę łączny wymiar kar (t. IV, k. 574-575) – zezwolenia na odbywanie ich w systemie dozoru elektronicznego (art. 43la § 6 k.k.w. w zw. z art. 43lb k.k.w.), czy też wstrzymanie wykonania zastępczej kary pozbawienia wolności w razie złożenia przez niego pisemnego oświadczenia, iż podejmie się on wykonywania pierwotnie wobec niego orzeczonej kary ograniczenia wolności i podda się rygorom z nią związanym (art. 65a § 1 k.k.w.). W razie zastosowania którejkolwiek z tych instytucji oskarżony opuściłby jednostkę penitencjarną, w której przebywa, co sprawiłoby, że momentalnie znalazłby się poza kontrolą jurysdykcyjną w przedmiotowej sprawie.

Nie ma racji obrońca oskarżonego twierdząc, iż jednoczesne wykonywanie zastępczej kary pozbawienia wolności oraz tymczasowego aresztowania stanowi nadmierną uciążliwość dla oskarżonego z uwagi na fakt poddania go większym rygorom w jednostce penitencjarnej, przejawiającym się m.in. w braku możliwości kontaktu z osobami najbliższymi czy też w braku możliwości podjęcia pracy. Uświadomić należy skarżącemu, iż osoba tymczasowo aresztowana może kontaktować się z bliskimi – za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostaje – czy to telefonicznie (art. 217c k.k.w.), czy też w formie widzeń (art. 217 k.k.w.), nie jest też pozbawiona możliwości zatrudnienia w jednostce lub nawet poza jej obrębem (art. 218 k.k.w.).

Bezasadny jest argument obrońcy oskarżonego, iż Sąd Okręgowy wydając poprzednie postanowienie o stosowaniu tymczasowego aresztowania oznaczył czas jego trwania do dnia 30 czerwca 2022 r. uznając ten okres za wystarczający do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania. Skarżący zdaje się pomijać okoliczność, iż przedłużenie tymczasowego aresztowania ponad ten okres – co Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu wyraźnie zaznaczył – wynikało z niemożności zakończenia postępowania na rozprawie w dniu 22 czerwca 2022 r. w związku z koniecznością

dalszego przesłuchania istotnych świadków. Dodać również należy, że na najbliższej rozprawie planowane jest także przesłuchanie biegłego (t. IV, k. 548v), o co zresztą obrońca oskarżonego sam wnioskował (t. IV, k. 502).

Nie znajduje potwierdzenia w protokole rozprawy podnoszona przez obrońcę oskarżonego okoliczność, jakoby Sąd Okręgowy uznał obecność R. O. na pozostałych rozprawach za nieobowiązkową, przeczy temu chociażby fakt wydania zarządzenia o doprowadzeniu oskarżonego na następny termin rozprawy (t. IV, k. 548v). W realiach przedmiotowej sprawy brak jest podstaw do przyjęcia, iż Sąd pierwszej instancji dopuścił się obrazy art. 249 § 1 k.p.k. w zakresie, w jakim obrazę tę zarzucił mu skarżący.

Nie ma racji obrońca oskarżonego twierdząc, iż przyjmując istnienie obawy matactwa ze strony R. O. Sąd pierwszej instancji nie wskazał okoliczności, na których oparł przekonanie o jej aktualności. Sąd ten wyraźnie bowiem zazaczył, iż obawę tę wywodzi z treści zeznań przesłuchanych na rozprawie świadków, którzy podawali, że na postawę części uczestników postępowania usiłował wpłynąć brat oskarżonego grożąc im śmiercią w razie złożenia niekorzystnych dla niego depozycji („...na początku świadkowie mówili, że tata dostał nie tylko raz, ale później wycofywali się z tego, że wcale tak nie mówili, podejrzewam, że dlatego, że bardzo zastraszał świadków na O. brat R. mówiąc, że jeżeli R. pójdzie siedzieć to pozabija wszystkich.” – t. IV, k. 545; „Rzeczywiście słyszałam, jak brat R. odgrażał się na ulicy, byłam wtedy na kwarantannie, musiałam się stamtąd wyprowadzić, bo nie wiem, czy by czegoś mi nie zrobił. On tam mieszka.” – t. IV, k. 546v). Nie ma przy tym znaczenia fakt, iż świadkowie ci zostali już przesłuchani na etapie postępowania przygotowawczego, a „w sytuacji jakichkolwiek rozbieżności w treści tych zeznań z zeznaniami składanymi przed Sądem będzie to okoliczność łatwa do weryfikacji oraz ustalenia przyczyny”. Celem stosowania środków (jak sama nazwa wskazuje) zapobiegawczych jest przecież to, aby do takich rozbieżności w wyniku działań oskarżonego nie dochodziło i by potem nie trzeba było dociekać, dlaczego świadkowie zaczęli zeznawać odmiennie niż na etapie śledztwa prokuratorskiego. Nie doszło zatem ze strony Sądu pierwszej instancji do zarzucanej mu obrazy art. 258 § 1 pkt 2 k.p.k. w zw. z art. 251 § 3 k.p.k.

Nie znajduje potwierdzenia w treści zaskarżonego postanowienia podnoszony przez obrońcę oskarżonego zarzut, iż obawę ucieczki lub ukrycia się oskarżonego Sąd pierwszej instancji wywiódł tylko i wyłącznie z grożącej mu surowej kary. Skarżący zdaje się nie zauważać, iż Sąd odwołał się tutaj do wcześniejszego zachowania oskarżonego podjętego w celu uniknięcia grożącej mu kary, a mianowicie do ukrywania się przez niego przed wymiarem sprawiedliwości, w wyniku czego był on nawet poszukiwany listem gończym (t. II, k. 244, 247-249). W ocenie Sądu odwoławczego okoliczność ta uzasadnia istnienie obawy ucieczki lub ukrycia się oskarżonego, nie doszło zatem ze strony Sądu pierwszej instancji do obrazy art. 258 § 1 pkt 1 k.p.k.

Prawdą jest, iż Sąd pierwszej instancji uzasadnił istnienie przesłanki surowej kary w sposób dość lakoniczny, z uwagi jednak na treść stawianego oskarżonemu zarzutu za wystarczające należy uznać odwołanie się przez Sąd Okręgowy do samego tylko ustawowego zagrożenia karą. Zauważyć bowiem należy, że R. O. stoi pod zarzutem popełnienia zbrodni z art. 156 § 3 k.k., za którą to grozi mu wymierzenie kary pozbawienia wolności w wymiarze co najmniej 5 lat, możliwe jest także orzeczenie kary 25 lat pozbawienia wolności, a nawet kary dożywotniego pozbawienia wolności. Nie ulega wątpliwości, że realna perspektywa wymierzenia kary w najniższym nawet wymiarze mogłaby skłaniać oskarżonego do podejmowania działań godzących w prawidłowość toczącego się postępowania (co zresztą miało już miejsce), niezasadny jest zatem zarzut obrazy art. 258 § 2 k.p.k.

Prawdą jest również, iż Sąd pierwszej instancji zaniechał rozważenia – przynajmniej *expressis verbis* – czy dla zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania nie będzie wystarczające zastosowanie wobec oskarżonego środka zapobiegawczego o charakterze wolnościowym, podnieść jednak należy, że z uwagi na nasilenie obawy jego ucieczki lub ukrycia się (do których ze strony oskarżonego już przecież doszło), jak również z uwagi na nasilenie obawy matactwa (do prób którego, poprzez działania brata oskarżonego, również już doszło), dodatkowo wzmocnionych realną perspektywą wymierzenia mu surowej kary, za uzasadnione należy uznać twierdzenie, iż do zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania może się przyczynić tylko dalsze stosowanie środka zapobiegawczego o charakterze izolacyjnym, a postulowane przez skarżącego środki wolnościowe nie byłyby wystarczające. Nie doszło zatem ze strony Sądu pierwszej instancji do obrazy art. 251 § 3 k.p.k. w zw. z art. 257 § 1 k.p.k.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się w przedmiotowej sprawie przesłanek negatywnych wymienionych w art. 259 k.p.k., które przemawiałyby przeciwko przedłużeniu stosowania wobec oskarżonego środka zapobiegawczego w postaci tymczasowego aresztowania.

Jednocześnie sąd odwoławczy sprostował z urzędu oczywistą omyłkę pisarską zawartą w sygnaturze zaskarżonego postanowienia poprzez zastąpienie sformułowania „Sygn. akt VI K 115/22” sformułowaniem „Sygn. akt VI K 88/22”, albowiem sprawę oskarżonego zarejestrowano pod sygn. akt VI K 88/22, gdy tymczasem w protokole rozprawy błędnie podano sygn. akt VI K 115/22 (t. IV, k. 542).

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak we wstępie.

SSA Tomasz Szymański SSA Tomasz Grebla SSO (del.) Robert Pelewicz